RABBI NORMAN LAMM
THE JEWISH CENTER
131 WEST 86TH STREET
NEW YORK, N. Y. 10024,
SCHUYLER 4-8511

ב"ה ב'מנחם אב תשכ"ו לייק קומו, פא.

בענין שומע כעונה בקרה"ת

מגילה דף כ"א ע"ב תד"ה תנא דהש"צ קורא בתורה ולא העולה כדי שלא לבייש את שאינו בקי. ולכאורה קשה איך יברך העולה על מצוה שהש"צ מקיימה ולא הוא. א"ו דמברך מצד דין שומע כעונה, כלומר שבזה שהוא שומע את הקריאה הוי כאילו קרא ולכן מברך.

אבל הרא"ש שם דאם האינו בקי אינו יכול לקרוא הוי ברכה לבטלה, וזה שהש"צ קורא לכולם זה שלא לבייש אלה שאינם יודעים טעמי הקריאה, אבל צריך שיוכל לקרוא. ויותר מזה, הרא"ש מצריך שהעולה יקרא בלחש בזמן שהש"צ קורא בעדו. א"כ נראב שהרא"ש לא ס"ל דין שומע כעונה בקרה"ת.*

ולכאורה צדקו התוס' דאין העולה צריך לקרוא בלחש דהוי שומע כעונה, ושיטת הרא"ש צריכה הסבר. ונראה לבאר דבריו, דבקרה"ת יש ב' דינים, א' הקריאה מצד עצמה, וב' ענין הצבור, שהקריאה צריכה להיות בצבור, קריאה צבורית (ואפשר דהצד השני הזה, קריאה צבורית, הוא המחייב של טעמי הקריאה, וצ"ע). והנה הרא"ש יסבר דשומע כעונה מועיל רק עד כדי כך שהשומע יתפס דברי הקורא רק דרגה אחת, לא שתים. כלומר, מין שוכ"ע יכול למעול לאחד שאינו אומר כלום שהאמירה או הקריאה של האחר תיחשב כשלו - אבל לא לתפס גם קריאתו וגם צד הציבור שלו.** ולכן יסבר הרא"ש שאם העולה אינו קורא בלחש הוי ברכתו ברכה לבטלה, מפני שהברכה היא על קריאת התורה בצבור, ומדין שוכ"ע נחשבת לו קריאת הש"צ רק כקריאה, ולא עדין כקריאה בצבור. אבל אם העולה קורא בלחש, הרי מעצמו כבר יוצא הצד הא', הקריאה עצמה, ואז יכול דין שוכ"ע להועיל לו לתפס הדרגה הב', הצד של קריאה ציבורית, שתהא נחשבת כשלו.

* [illegible]

** [illegible]